NM i quiz 2022 – Lag

3. omgang – Fasit

1. **Hvilken telemarking** kunne i 2021 feire gullbryllup med sin Vivian, selv om man skulle tro hun heter Johanne og at ekteskapet var over for lenge siden?

1. SPUTNIK (eller Knut STORBUKÅS)

2. En tankenøtt: **Hvilken egenskap** er så å si enerådende blant urfolkene i Sør-Amerika (og deler av Nord-Amerika), men kun å finne hos rundt 39 prosent av Norges innbyggere? Her til lands fordeler de tre andre alternativene seg med rundt 49, 8 og 4 prosent av befolkningen.

2. Blodtype 0 (kan også skrives blodtype O)

Ikke riktig:

blodtype (Det fremgår av spørsmålet at man må angi hvilken av de fire blodtypene i AB0-systemet.)

blodtype 0+ (En av åtte blodtyper istedenfor fire; prosentandelen blir feil.)

blodtype 0- (Samme som ovenfor.)

3. Her ser vi et kjent sitat stykkevis og delt sammen med han det blir tilskrevet. Det samme stikkordet er utelatt to steder. **Hvem er mannen**?

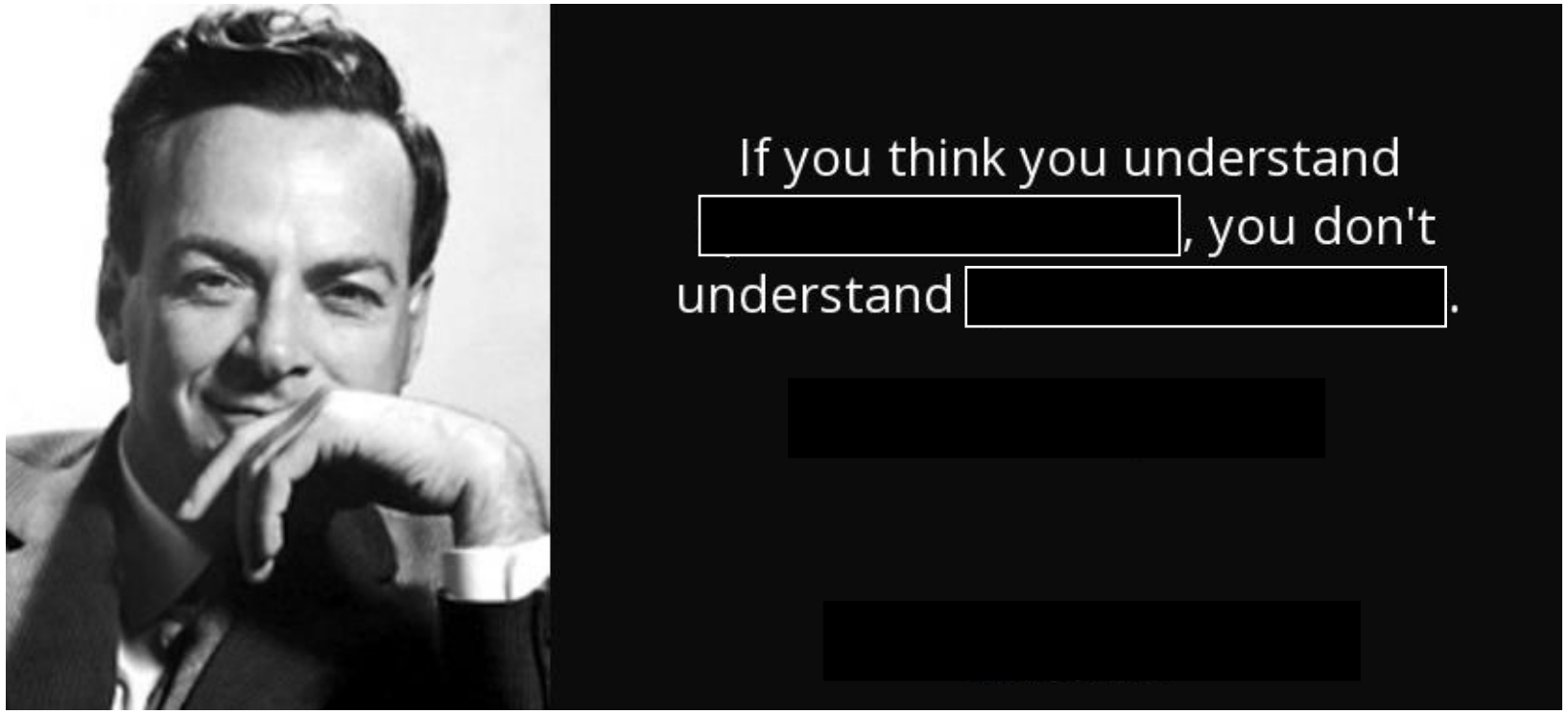

3. Richard FEYNMAN

4. En aktuell tankenøtt: **Hvem** er den klart mest omtalte personen i 2022 av alle som kommer fra kommunen uthevet i rødt? Vi ser kommunens plassering i fylket.

4. Therese JOHAUG

5. Amerikanske Gary Chapman er forfatteren av en mye solgt bok fra 1992. **Hva er hovedtittelen** (tre ord på norsk, fire ord på engelsk)? Den er godt kjent i kristne kretser, men også referert til hos Bufdir. Det sentrale er disse stikkordene, der en kan legge merke til antallet:

- anerkjennende ord
- tid for hverandre
- gaver
- tjenester
- fysisk nærhet

5. *KJÆRLIGHETENS FEM SPRÅK* (eller på engelsk: *THE FIVE LOVE LANGUAGES*)

6. På **hvilken dato i hvilket år** vant Norge sitt første VM-gull i svømming? Hvis vi forteller at konkurransen skjedde på en mandag, kan man resonnere basert på en nylig hendelse vinneren valgte å fokusere på.

6. 25. juli 2011

7. I evolusjonær sammenheng er det vanlig å identifisere deler av hjernen vår som *pattedyrhjernen*. En enkel huskeregel for funksjonene er de fire F-ene. Tre av dem er *feeding*, *fighting* og *fleeing/flighting*. Den siste F-en er et mindre pent ord for **hvilken aktivitet**?

7. Flere varianter:

formering
reproduksjon

8. Mye av hovedløpet til elva Niger går tilnærmet parallelt med og nokså nært dette landets yttergrense i vest, nord og øst. Hovedløpet buer seg således rundt dette landet uten å noen gang være innom. **Hvilket land**?

8. BURKINA FASO

9. Hun hadde en kort karriere på Broadway og i Hollywood, men er mest kjent for at hun i 1932 begikk selvmord ved å hoppe fra toppen av Hollywood-skiltet. **Hva heter denne skuespilleren**, som bare ble 24 år? Hun er likevel ikke den mest kjente bæreren av etternavnet sitt; da må vi til en rockebassist med leveårene 1944–2002.

9. Peg ENTWISTLE

10. **Hvilket adjektiv** brukes i deriblant stupesport, der det beskriver et stup hvor kroppen holdes slik?

10. KROPPERT (til forskjell fra strakt og pikert)

11. Frem til hun ble drept i fødebyen Alexandria i 415 etter Kristus virket Hypatia på flere ulike områder. **Hvilke tre** av disse merkelappene bruker Britannica og engelsk Wikipedia om henne?

- *anatom*
- *astronom*
- *botaniker*
- *filosof*
- *jurist*
- *lyriker*
- *maler*
- *matematiker*

11. ASTRONOM, FILOSOF og MATEMATIKER

12. Det er både kjente og mindre kjente mennesker på det berømte *Hip hip hurra! Kunstnerfest på Skagen*. **Hvem** er mannen vi har markert på neste lysbilde?

12. Christian KROHG

13. I flagget til Nord-Korea ser vi striper, en hvit sirkel og ikke overraskende **hvilket symbol i hvilken farge**?

13. En RØD STJERNE

14. En av disse fire er en tradisjonell stoltype fra Midtre Gauldal i Trøndelag. **Identifiser stolen** med **navn og angitt nummer**.

1

2

3

4

14. BUDALSSTOL – 4

15. Er det **en bakterie**, **et mikroskopisk dyr**, **en sopp** eller **et virus** som forårsaker spedalskhet? Det er rett nok noe kildesprik på om det er snakk om en eller to arter.

15. En BAKTERIE

16. President Lech Kaczyński er blant mange høytstående mennesker som Polen mistet i Smolensk-ulykken i 2010. På neste lysbilde vil vi liste opp fem andre av de omkomne og be dere **identifisere én** av dem med **angitt nummer og navn**.

Identifiser én av de fem nedenstående personene med **angitt nummer og navn**.

1) Førstedamen (med **fornavn og *korrekt versjon* av etternavnet**)
2) Den tidligere presidenten (**kun etternavn**)
3) Sjefen for landets generalstab (**kun etternavn**)
4) Sentralbanksjefen (**kun etternavn**)
5) Den tidligere forsvarsministeren og presidentkandidaten (**kun etternavn**)

16. En av disse:

1) MARIA KACZYŃSKA (begge navn må med)
2) Ryszard KACZOROWSKI
3) Franciszek GĄGOR
4) Sławomir SKRZYPEK
5) Jerzy SZMAJDZIŃSKI

17. **Hvordan ser grunnstoffet klor ut** ved romtemperatur, dersom vi tenker på farge og aggregattilstand?

17. GULGRØNN GASS

Vi godtar:

gul gass

grønn gass

18. **Hvilken finsk by** er viden kjent for sin operafestival? Den gikk første gang i 1912 og finner sted i byens flotte middelalderslott.

18. SAVONLINNA (eller på svensk: NYSLOTT)

19. **Hvilken Marit** har kjempet for statusen til norsk tegnspråk og er den første i landet med doktorgrad i dette språket? Hun har bidratt til at språket har blitt studiefag og vært engasjert i internasjonal forskning på området. Så er det ikke rart at hun i 2018 sammen med NRK ble den første vinneren av Tegnspråkprisen. I 2022 ble hun dessuten æresdoktor ved OsloMet. Vi ser et bilde av henne og kan legge til at hun har **todelt etternavn med bindestrek**.

19. Marit VOGT-SVENDSEN

20. Over til Stigespill. Med forrige terningkast landet du på det minst populære feltet på brettet nedenfor. **Hvor mange øyne** håper du på å trille nå?

Hvor mange øyne håper du på å trille hvis du nettopp landet på det minst populære feltet?

20. FIRE

21. **Hvilken isme** kjennetegner bahá'í med tanke på hvor mange guder religionen anerkjenner?

21. MONOTEISME

22. **Hvilken karpefisk** er dette? Arten lever i mye av Europa, her til lands på de lavtliggende delene av Østlandet. Merk at bukfinnene starter lenger foran enn ryggfinnen, samt at buken har skarp kjøl. Begge deler skiller fra nærmeste forvekslingsart. Merk også at bildet viser et stort individ (norgesrekord).

22. SØRV (*Scardinius erythrophthalmus*)

23. Debattinstitusjonen *Politisk kvarter* ble sendt første gang i 1968. De vanlige sendingene går parallelt på NRK1 og NRK P2 i et fast tidsrom på hverdager. **Si et klokkeslett** i dette tidsrommet. Fire sifre.

23. Et klokkeslett i tidsrommet 07.45–08.00

24. Over til animerte TV-serier. **Hvem eller hva** i *The Simpsons* må regnes som ekvivalenten til Quahog i *Family Guy*?

24. SPRINGFIELD

♫ 25. Vi hører det som kanskje er den mest kjente komposisjonen for et gitt nasjonalinstrument. Svar på én av oppgavene. **Angi hvilken oppgave du velger**.

1) Identifiser verket med **instrument og århundre**.
2) Hva er **komponistens navn**?
3) Hva er **verkets tittel på originalspråket**?

♫ 25. En av disse:

1) KOTO, 1600-tallet

2) YATSUHASHI KENGYO (ett av navnene er nok)

3) *ROKUDAN NO SHIRABE* (kortformen *ROKUDAN* godtas)

1. Sputnik (Knut Storbukås)
2. Blodtype 0
3. Richard Feynman
4. Therese Johaug
5. *Kjærlighetens fem språk* (engelsk: *The Five Love Languages*)
6. 25. juli 2011
7. Flere varianter:
formering
reproduksjon
8. Burkina Faso
9. Peg Entwistle
10. Kroppert
11. Astronom, filosof og matematiker
12. Christian Krohg
13. En rød stjerne
14. Budalsstol – 4
15. En bakterie
16. En av disse:
1) Maria Kaczyńska
2) Ryszard Kaczorowski
3) Franciszek Gągor
4) Sławomir Skrzypek
5) Jerzy Szmajdziński
17. Gulgrønn gass
Vi godtar:
gul gass
grønn gass
18. Savonlinna (Nyslott)
19. Marit Vogt-Svendsen
20. Fire [Stigespill]
21. Monoteisme
22. Sørv
23. Et klokkeslett i tidsrommet 07.45–08.00
24. Springfield
25. En av disse:
1) Koto, 1600-tallet
2) Yatsuhashi Kengyo
3) *Rokudan no shirabe*